

T.C
KASTAMONU
İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/1252

KARAR NO : 2017/450

DAVACI : TÜRK YEREL HİZMET SEN.

VEKİLİ : AV. NİHAT KILIÇ
Necatibey Caddesi 27/9 Çankaya/ANKARA

DAVALI : KASTAMONU İL ÖZEL İDARESİ

VEKİLİ : AV. BEYZA CİĞALİ (Aynı yerde)

DAVANIN ÖZETİ : Davacı sendika tarafından, üyelerinden dayanışma aidatı kesintisi yapılmaması için davalı idareye yaptığı başvurunun reddine dair 06.10.2016 tarih ve 11040 sayılı işlemin; hukuka aykırı olduğu, 4688 sayılı Yasanın 28.maddesi gereğince dayanışma aidatı adı altında kesinti yapılmasının mümkün olmayacağı ve bu yönde verilen emsal yargı kararlarının bulunduğu, aidat kesintisinin haksız rekabete yol açtığı, sendikal faaliyetlerine sekte vurduğu iddialarıyla iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Yürürlükte olan 3.Dönem Toplu İş Sözleşmesi hükümleri doğrultusunda ve Bem-Bir-Sen ile 12.04.2016 tarihinde imzalanan Sosyal Denge Sözleşmesi hükümleri gereğince, sendika üyesi olmayan kamu görevlilerinden dayanışma aidatı kesintisi yapıldığı, hukuka aykırı bir husus bulunmadığından davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Kastamonu İdare Mahkemesi'nce gereği görüldü:

Dava, davacı sendika tarafından, üyelerinden dayanışma aidatı kesintisi yapılmaması için davalı idareye yaptığı başvurunun reddine dair 06.10.2016 tarih ve 11040 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Anayasanın 10.maddesinde; herkesin, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit olduğu, hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamayacağı, devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorunda oldukları, 'Sendika kurma hakkı' başlıklı 51.maddesinde; çalışanlar ve işverenler, üyelerinin çalışma ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için önceden izin almaksızın sendikalar ve üst kuruluşlar kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten serbestçe çekilme haklarına sahip oldukları, hiç kimse bir sendikaya üye olmaya ya da üyelikten ayrılmaya zorlanamayacağı, sendika kurma hakkının ancak, milli güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlak ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebepleriyle ve kanunla sınırlanabileceği, 'Toplu iş sözleşmesi ve

toplu sözleşme hakkı' başlıklı 53.maddesinde; işçiler ve işverenler, karşılıklı olarak ekonomik ve sosyal durumlarını ve çalışma şartlarını düzenlemek amacıyla toplu iş sözleşmesi yapma hakkına sahip oldukları kurala bağlanmıştır.

Çalışma hayatında, önemli bir yere sahip olan sendikaların, faaliyetlerini serbestçe düzenlemesi önem taşımaktadır. Serbestçe faaliyet gösterme, sendika özgürlüğünün ayrılmaz bir parçası olduğu gibi, üyelerin haklarının korunmasında önemli bir yer tutar. Sendika kurma özgürlüğü bir yandan demokrasiye dayalı düzeni oluşturan kişiliğe bağlı hak ve ödevlerdendir. Öte yandan da toplumsal yaşantının çağdaş uygarlık düzeyine erişirme amacını güden sosyal ve iktisadi hak ve ödevlerdendir. Eşit kullanılmayan, kişilere ve kamuya huzur ve adaletli bir düzen sağlamayan sendika özgürlüğünün çağdaş uygarlık düzeyi ile ve demokrasi anlayışı ile bağdaşması olanaksızdır.

375 sayılı KHK'nın ek 15.maddesinde; belediyeler ve bağlı kuruluşları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı ödenebileceği, sosyal denge tazminatının ödenebilecek aylık tutarının, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununa göre yapılan toplu sözleşmede belirlenen tavan tutarı geçmemek üzere ilgili belediye ve il özel idaresi ile ilgili belediye ve il özel idaresinde en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikası arasında anılan Kanunda öngörülen hükümler çerçevesinde yapılabilecek sözleşmeyle belirleneceği hükmü yer almaktadır.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununun 28.maddesinde; toplu sözleşmenin; kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarını düzenleyen mevcut mevzuat hükümleri dikkate alınarak kamu görevlilerine uygulanacak katsayı ve göstergeler, aylık ve ücretler, her türlü zam ve tazminatlar, ek ödeme, toplu sözleşme ikramiyesi, fazla çalışma ücreti, harcırah, ikramiye, doğum, ölüm ve aile yardımı ödenekleri, cenaze giderleri, yiyecek ve giyecek yardımları ve diğer mali ve sosyal hakları kapsadığı, toplu sözleşme ikramiyesi hariç olmak üzere toplu sözleşme hükümlerinin uygulanmasında sendika üyesi olan ve sendika üyesi olmayan kamu görevlileri arasında ayırım yapılamayacağı, "Mahalli idarelerde sözleşme imzalanması" başlıklı 32 nci maddesinde; 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabileceği, bu sözleşme bu Kanunun uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılmayacağı ve bu kapsamda Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamayacağı hükmüne bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden; Kastamonu İl Özel İdaresi ile BEM-BİR-SEN arasında 12.04.2016 tarihinde Sosyal Denge Tazminatı sözleşmesinin imzalandığı, anılan sözleşmenin 5.maddesinde; Sosyal Denge Sözleşmesi imzalandığı tarihte BEM-BİR-SEN üyesi olmayanlardan, sonradan işe girip de üye olmayanlardan veya üyelikten çıkarılanlardan bu Sosyal Denge sözleşmesinde BEM-BİR-SEN üyelerinin ödediği toplam aidat miktarının %2 katı oranında sözleşme aidatı kesintisi yapılmak suretiyle sözleşmeden faydalandırılabilceği hükmünün yer aldığı, bu hüküm uyarınca davacı sendika üyelerinden dayanışma aidatı kesintisi yapıldığı, kesintinin durdurulması talebiyle 27.09.2016 tarihinde davalı idareye

başvuru yapıldığı ve yukarıdaki mevzuat hükmü gerekçe gösterilerek talebin üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda anılan mevzuat hükümlerinden, sosyal denge tazminatı sözleşmesinin konusunun, toplu sözleşmelerde belirlenen tavanı aşmamak kaydıyla ilgili kurum ve kuruluşlarda çalışan kamu görevlilerine ödenecek sosyal ve ekonomik hakları belirlemek olduğu, bu sözleşmelerin 4688 sayılı Kanunun uygulanması bakımından toplu sözleşme olduğu, bu hükmün uyuşmazlık halinde Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamayacağına ilişkin olduğu, Kanunun 28.maddesinde belirtildiği şekilde sendika üyesi olan ve sendika üyesi olmayan kamu görevlileri arasında ayırım yapılamayacağı, aksine bir yorumun memurlar arasında adaletli bir ücret dağılımı yoluyla ekonomik ve sosyal barışı sağlama amacına ve Anayasanın eşitlik ilkesine aykırı olduğu, kaldı ki Kanunun 32.maddesinde böyle bir ayırım yapılmasına imkan sağlayan bir düzenlemenin bulunmadığı görülmektedir.

Uyuşmazlıkta, ilgili toplu sözleşmede taraf olan sendikanın dışında kalan sendikaların üyesi olan kamu görevlilerinden dayanışma aidatı veya başka adlar altında bir ödenti (aidat) alınmasının aynı kadro veya pozisyonlarda bulunan kamu görevlileri arasında eşitsizlik yaratacağı anlaşıldığından, dayanışma aidatı kesintisi yapılmaması için davalı idareye yapılan başvurunun reddine dair işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemin iptaline, aşağıda dökümü yapılan 177,40 TL yargılama gideri ile AAÜT uyarınca belirlenen 990,00 TL avukatlık ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, artan posta ücretinin kararın kesinleşmesinden sonra re'sen davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde Ankara Bölge İdare Mahkemesi'ne istinaf yolu açık olmak üzere 23/02/2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
MUSTAFA SERDENGEÇTİ
101131

Üye
BURCU MEMİŞ
182289

Üye
ALİ EMİR BALAKBABALAR
191794